



Vuurwerkvrrije zones

Een Stadspanelonderzoek

Kübra Ozisik

Juli 2016

Erik van der Werff

www.os-groningen.nl



BASIS VOOR BELEID

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
2. Resultaten.....	3
2.1 Respons.....	3
2.2 Afsteken van vuurwerk.....	3
2.3 Draagvlak vuurwerkvrije zones.....	4
2.4 Locatie vuurwerkvrije zones.....	6
2.5 Opmerkingen.....	7

1. Inleiding

Tijdens de jaarwisseling van 2015 op 2016 was er in de gemeente Groningen een experiment met vuurwerkvrije zones. Voor het eerst waren er in de gemeente Groningen gebieden waar tijdens Oud en Nieuw het afsteken van vuurwerk verboden was. Dit waren het UMCG, het Martiniziekenhuis, de kinderboerderij Stadspark en de begraafplaatsen Esserveld en de Noorderbegraafplaats.

In navolging van het experiment wil de gemeente in 2016 bekijken of er tijdens het komende Oud en Nieuw opnieuw vuurwerkvrije zones zullen komen. Om een beeld te krijgen van de mening van de inwoners van Groningen heeft de gemeente Onderzoek en Statistiek Groningen gevraagd een burgerpeiling te houden.

Voor de peiling hebben we gebruik gemaakt van twee methoden om respons te krijgen. Ten eerste hebben we gebruik gemaakt van het Stadspanel van Onderzoek en Statistiek. Dit is een online panel waarin ruim 9.000 inwoners van de gemeente Groningen zitten. Zij krijgen regelmatig een uitnodiging voor een enquête over onderwerpen die in de stad spelen.

Naast het Stadspanel is er ook een openbaar toegankelijke online enquête uitgezet. Deze enquête bevatte dezelfde vragen als die voor het Stadspanel, maar was toegankelijk voor alle burgers die graag hun mening over vuurwerkvrije zones wilden geven. Om de respons van deze enquête zo hoog mogelijk te maken zijn burgers via onder andere sociale media en nieuwsberichten opgeroepen om mee te doen aan deze enquête.

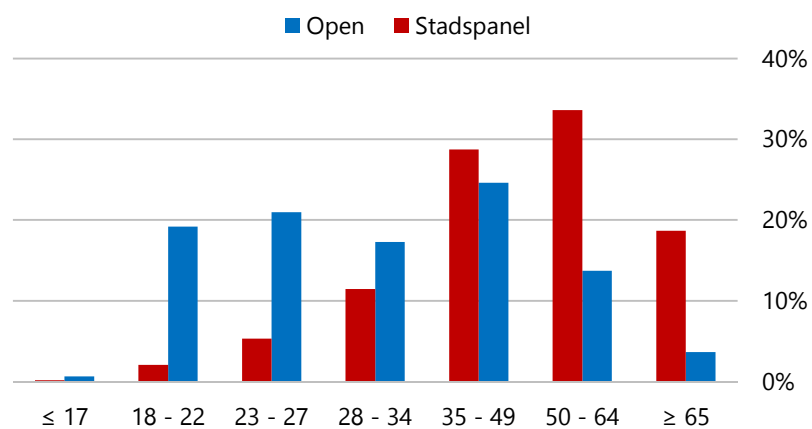
2. Resultaten

2.1 Respons

Er hebben in totaal 5.028 personen meegedaan aan de enquête vuurwerk-vrije zones. Ongeveer een derde (1.374 personen) van de respondenten heeft de open enquête ingevuld en ruim twee derde (3.654 personen) heeft via het Stadspanel meegedaan aan de enquête. De vragenlijst is volledig ingevuld door 4.873 respondenten.

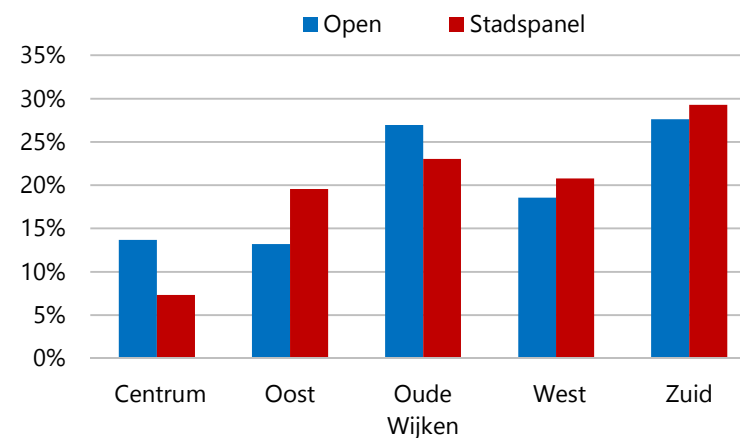
De verdeling van mannen en vrouwen is ongeveer voor de helft (respectievelijk 53% om 47%). De meerderheid van de respondenten is tussen de 35 en 64 jaar (56%). Respondenten die de open enquête hebben ingevuld zijn jonger dan de respondenten die de enquête via het Stadspanel hebben ingevuld.

Leeftijdverdeling respondenten naar soort deelnemer (N=4822)



Ongeveer een derde van de personen die de vragenlijst hebben ingevuld wonen in Groningen-Zuid (Oude Wijken 24%, West 20%, Oost 18%, Centrum 9%). Deze verdeling is iets verschillend voor de stadspanelleden en de personen die de enquête via de open variant hebben ingevuld. Over de stadsdelen wijkt de verdeling van alle respondenten weinig af van de verdeling van de inwoners.

Verdeling respondenten per stadsdeel (Open N=1206, Stadspanel N=3506)

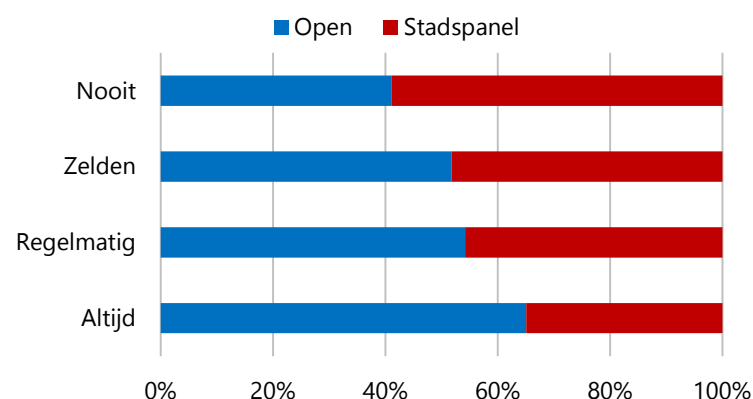


2.2 Afsteken van vuurwerk

We hebben gevraagd of de respondent zelf of het gezelschap waarmee hij of zij Oud en Nieuw gewoonlijk viert, vuurwerk afsteekt. Bijna de helft (47%) van de respondenten geeft aan dat zij nooit vuurwerk afsteken tijdens Oud en Nieuw. De personen van de open vragenlijst en de stadspanelleden verschil-

len hierin van elkaar: Ruim de helft van stadspanelleden die de vragenlijst heeft ingevuld geeft aan nooit vuurwerk af te steken tijdens Oud en Nieuw. Dit percentage ligt lager bij de personen die de open enquête hebben ingevuld. Deze personen geven vaker dan de stadspanelleden aan regelmatig of altijd vuurwerk af te steken tijdens Oud en Nieuw.

Steekt u of uw gezelschap gewoonlijk vuurwerk af tijdens Oud en Nieuw?

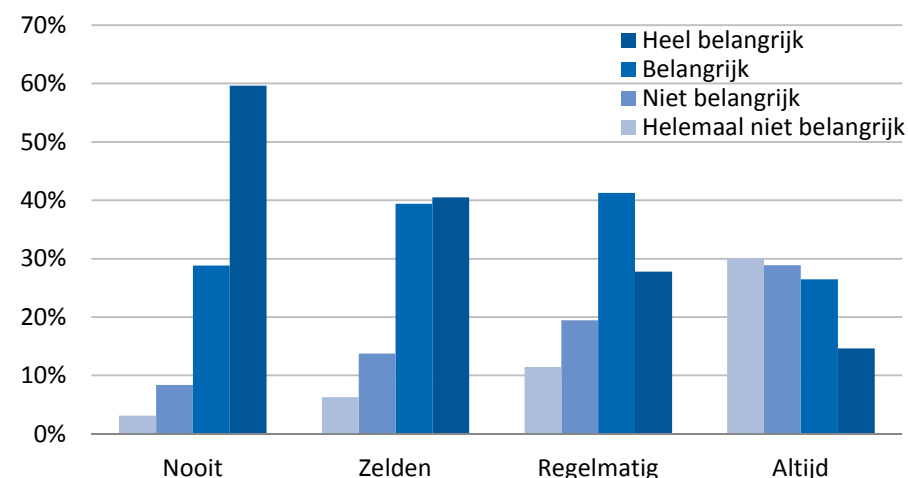


2.3 Draagvlak vuurwerkvrije zones

Allereerst hebben we de respondenten gevraagd hoe belangrijk zij het vinden dat er vuurwerkvrije zones zijn in de gemeente. Ruim driekwart van de respondenten vindt het belangrijk (33%) of heel belangrijk (44%) dat er vuurwerkvrije zones zijn. Breeduit wordt de mening gedeeld dat het goed is dat er vuurwerkvrije zones bestaan. Er zijn geen grote verschillen tussen de respondenten van de open enquête (71% (heel) belangrijk) en de respondenten die via het Stadspanel hebben deelgenomen (78% (heel) belangrijk).

We zien een duidelijke samenhang tussen het zelf afsteken van vuurwerk en het draagvlak voor vuurwerkvrije zones. Van de respondenten die aangeven altijd vuurwerk af te steken, geeft 30 procent aan vuurwerkvrije zones helemaal niet belangrijk te vinden. Van de respondenten die zelf geen vuurwerk afsteken geeft slechts 3 procent aan dit niet belangrijk te vinden.

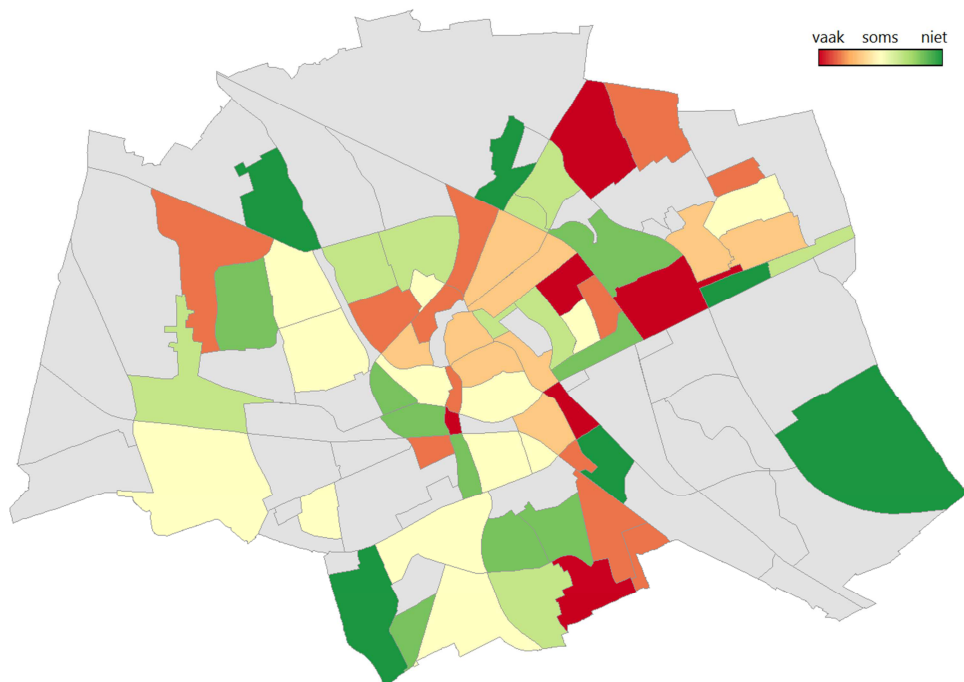
Hoe belangrijk vindt u vuurwerkvrije zones? (N=4862)



Steekt u of uw gezelschap gewoonlijk vuurwerk af tijdens Oud en Nieuw?

We vinden een sterke positieve relatie tussen hoe belangrijk men vuurwerkvrije zones vindt en hoe vaak men overlast heeft ervaren. Respondenten die vaak overlast ervaren geven ook vaker aan dat zij vuurwerkvrije zones belangrijk vinden. Maar liefst 79 procent van de respondenten die vaak overlast ervaren geven aan vuurwerkvrije zones heel belangrijk te vinden. Dit in contrast met de respondenten die 'soms' of '(bijna) niet' overlast ervaren: van hen geeft slechts 23 procent aan vuurwerkvrije zones heel belangrijk te vinden.

Het vaak, soms of (bijna) geen last ondervinden door vuurwerk tijdens Oud en Nieuw laat een evenredige verdeling zien. Zo heeft 35 procent van de personen vaak last ondervonden, tegenover 31 procent soms en 35 procent (bijna) nooit. De kaart hieronder schetst de buurten waar respondenten het meest hebben aangegeven last te ondervinden.



Ervaren overlast door vuurwerk tijdens Oud en nieuw (gemiddeld)
Buurten < 10 respondenten zijn grijs gelaten

Stellingen

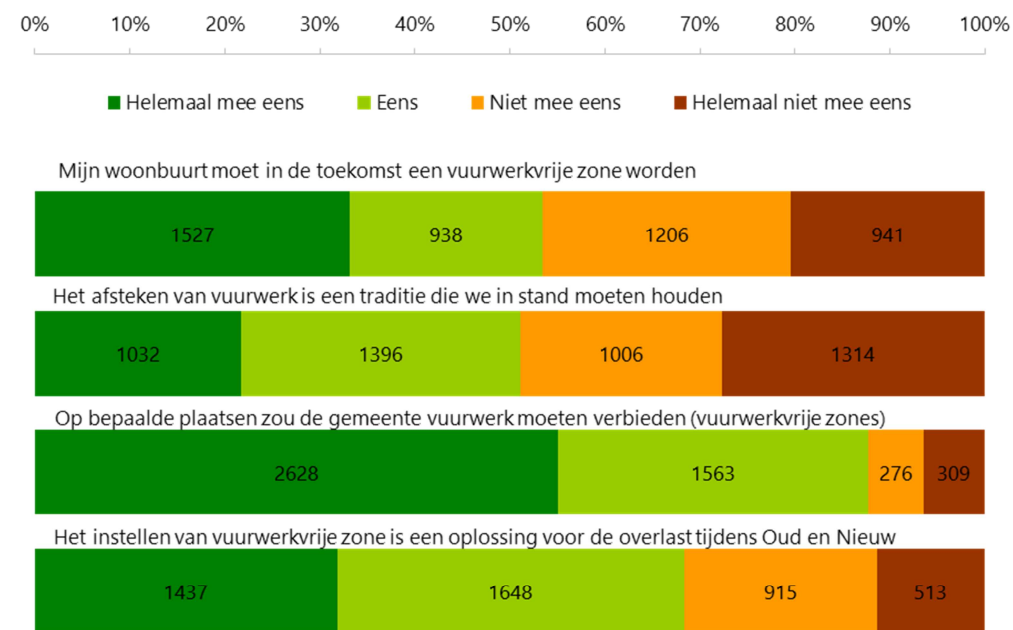
We hebben de personen een aantal stellingen voorgelegd over vuurwerkvrije zones. Hoewel de meerderheid van de personen vinden dat er op bepaalde plaatsen vuurwerkvrije zones moeten komen (88% (helemaal) mee eens), is er veel meer verdeeldheid over de eigen buurt. Iets meer dan de helft van de

respondenten (53%) geeft aan dat zijn/haar eigen woonbuurt in de toekomst een vuurwerkvrije zone moet worden.

De meningen zijn nagenoeg evenredig verdeeld over de stelling of het afsteken van vuurwerk een traditie is die we in stand moeten houden: De helft van de respondenten is het hier (helemaal) mee eens, waar de andere helft het hier juist (helemaal) niet mee eens is.

De meerderheid van de respondenten denkt wel dat vuurwerkvrije zones een oplossing zijn om overlast tijdens Oud en Nieuw terug te dringen. In de opmerkingen wordt wel vaak genoemd dat het instellen van een dergelijke zone valt of staat met handhaving.

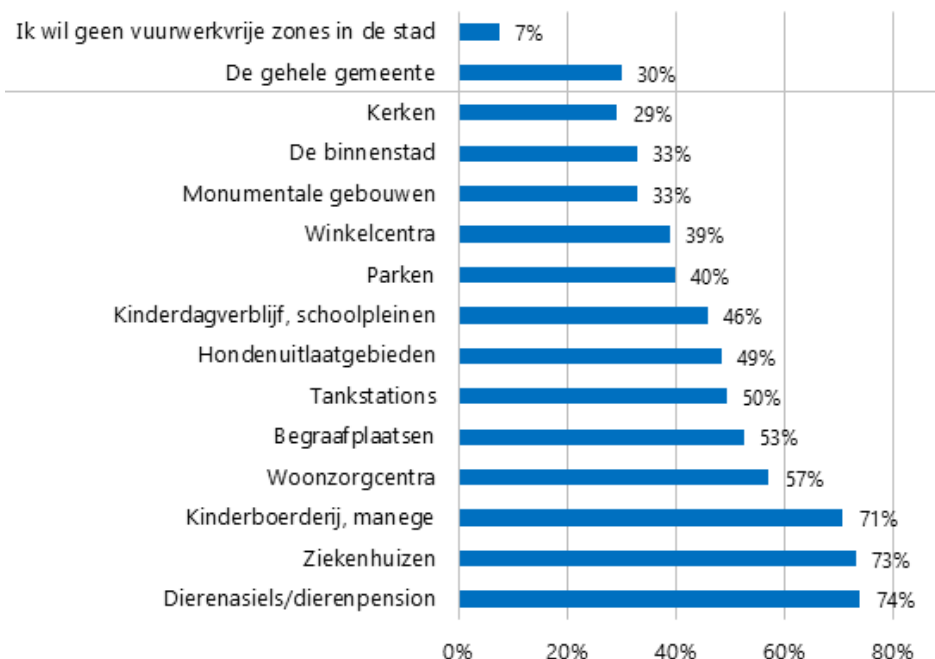
Respons op stellingen over vuurwerk en vuurwerkvrije zones (N=4514 tot 4776)



2.4 Locatie vuurwerkvrije zones

We hebben de respondenten een lijst met mogelijke locaties voor vuurwerkvrije zones voorgelegd. Bij deze vraag was het mogelijk om meerdere antwoorden te geven. Daarnaast was er de optie om aan te geven dat men geen vuurwerkvrije zones in de gemeente wilde. Iets minder dan een derde van de personen die de vragenlijst hebben ingevuld, vindt dat de gehele gemeente een vuurwerkvrije zone moet worden. Slechts 7 procent van alle respondenten heeft aangegeven dat ze geen vuurwerkvrije zones in de stad wil.

Aandeel respondenten dat locatie noemt voor vuurwerkvrije zone (N=4839)



Vorig jaar waren er vuurwerkvrije zones bij de ziekenhuizen, de kinderboerderij en bij een tweetal begraafplaatsen. Deze komen uit de enquête naar voren als locaties die veel gekozen worden, samen met dierenasiels en dierenpensions. Ook woonzorgcentra worden door meer dan de helft van de respondenten genoemd als geschikte locatie voor een vuurwerkvrije zone.

Na het voorleggen van een reeks mogelijke vuurwerkvrije zones hebben we de personen gevraagd of ze nog een andere locatie kunnen noemen. Vaak noemen respondenten daar echter de reden waarom ze voorstander zijn van een vuurwerkvrije zone in plaats van een andere locatie. De voornaamste redenen hebben te maken met vandalisme, schade aan openbare ruimte en gevaar en overlast voor kwetsbare groepen. De respondenten noemen voornamelijk dieren als een kwetsbare groep voor vuurwerk.

Locaties die vaak werden genoemd maar niet in de lijst met voorgelegde locaties stonden zijn asielzoekerscentra en noodopvangen. Verder worden openbare wegen, fietspaden, tunnels, bushokjes en het station genoemd. Vaak zeggen respondenten dat ze bijvoorbeeld veilig willen blijven fietsen zonder angstig te zijn dat er een rotje in hun richting wordt gegooid. Ook gehele woonwijken worden voorgesteld als vuurwerkvrije zones.

Over de binnenstad als vuurwerkvrije zone lijken de meningen verdeeld. Een deel van de respondenten ziet het als een mogelijke locatie om een vuurwerkshow te organiseren of zien de Vismarkt en de Grote Markt juist als een locatie waar het afsteken van vuurwerk moet worden toegestaan wanneer het op andere locaties of in de gehele gemeente verboden wordt. Daartegenover vinden andere respondenten dit gevaarlijk in verband met de aanwezigheid van veel mensen tijdens Oud en Nieuw in de binnenstad.

Aanvullend op de vraag naar de meest geschikte locaties voor vuurwerkvrije zones, hebben we de respondenten gevraagd hoe ver rondom deze locaties het afsteken van vuurwerk verboden zou moeten zijn.

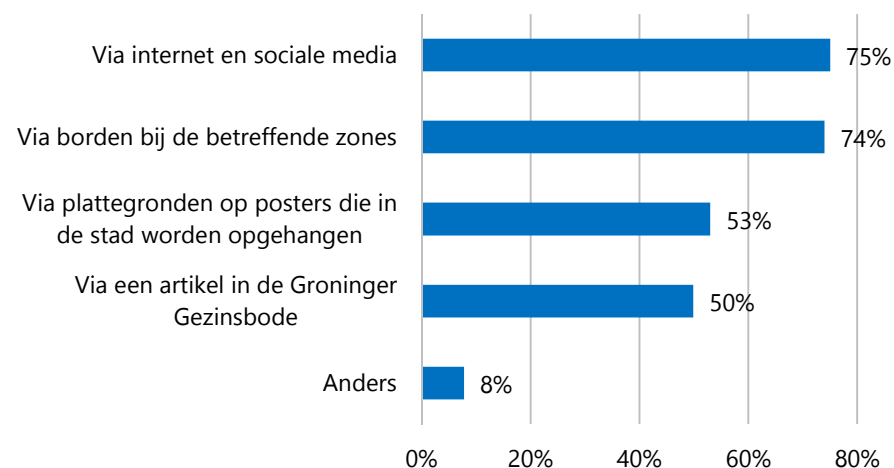
Zestig procent van de respondenten geeft aan dat zij het liefste zien dat niet alleen het gebied zelf vuurwerkvrij wordt, maar ook straten rondom het gebouw of gebied. De overige 40 procent vindt een verbod direct rondom of binnen het gebouw of gebied voldoende. Gerelateerd aan deze vraag zijn er door enkele respondenten opmerkingen geplaatst over hun ervaring met de vuurwerkvrije zones vorige jaar. Deze respondenten hebben voornamelijk een opmerking over de straal van de vuurwerkvrije zone van vorige jaar rondom het UMCG. Zo wordt het volgende genoemd:

“Ik vond het instellen van kleine gebiedjes, afgelopen jaarwisseling, een beetje een lachertje. Ik denk niet dat iemand binnen zo’n gebied enig verschil heeft gemerkt omdat een paar meter verderop er gewoon voluit geknald wordt.”

“Vorig jaar waren het UMCG en aangrenzende straten een vuurwerkvrije zone. Van handhaving was echter geen sprake. De Oostersingel zag rood van het afval van afgestoken vuurwerk. Meer inzet dus voor handhaving van het afsteekverbod is van belang.”

Een volgende vraag ging over een zinvolle manier om vuurwerkvrije zones onder de aandacht te brengen. Internet en social media en borden bij de betreffende zones zijn volgens de respondenten de meest zinvolle manieren. De respondenten die een andere manieren voorstellen noemen vaak als optie de tv en radio (Dagblad van het Noorden/RTV Noord/OOG Radio en Tv). Daarnaast stellen enkele respondenten ook voor om bij vuurwerkverkooppunten de ingestelde zones onder de aandacht te brengen en er aandacht aan te besteden op scholen.

Zinvolle manier om vuurwerkvrije zones onder de aandacht te brengen (N=4837)



Op deze vraag waren meerdere antwoorden mogelijk

2.5 Opmerkingen

Tot slot hebben we aan het einde van de vragenlijst de respondenten de mogelijkheid gegeven om opmerkingen, ideeën of adviezen te geven. In totaal hebben ruim 2.300 personen gebruik gemaakt van deze mogelijkheid.

Uit de antwoorden op deze vraag en de eerdere open vraag waar het mogelijk was om mogelijke locaties voor vuurwerkvrije zones te benoemen valt het volgende op: De meningen van de personen variëren over de vuurwerkvrije zones en over het algemeen over het afsteken van vuurwerk. We hebben een aantal hoofdzaken onderscheiden.

Zo kunnen we de personen in een aantal groepen onderscheiden, namelijk de voorstanders van vuurwerkvrije zones, de tegenstanders en een groep die niet voor of tegen een dergelijke zone zijn.

Voorstanders vuurwerkvrije zones

De eerste groep lijkt over het algemeen oververtegenwoordigd te zijn in de groep personen die antwoord hebben gegeven op deze vraag. We kunnen enige onderscheid maken in de groep personen die voor een dergelijke zone zijn. Zo zijn er bijvoorbeeld personen die van mening zijn dat de gehele gemeente een vuurwerkvrije zone moet worden. Er wordt genoemd dat particulier vuurwerk afgeschaft moet worden. De voornaamste genoemde redenen zijn het gevaar dat het met zich meebrengt, de (geluids)overlast en de vervuiling. Verder wordt er vaak aangegeven dat er vooral last wordt ondervonden van knalvuurwerk. Dit wil niet zeggen dat deze personen geheel tegen vuurwerk zijn. We lezen dat de personen vaak een compensatie voorstellen tegenover een vuurwerkvrije zone of een algehele verbod op vuurwerk in de gehele gemeente. Zo noemen veel personen dat ze graag één professioneel georganiseerde vuurwerkshow zien. Een ander veel voorkomende optie is een focus op locaties waar het afsteken van vuurwerk is toegestaan.

“Mijn voorkeur zou zijn om de gehele gemeente vuurwerkvrij te maken en een groot vuurwerk door de gemeente te laten organiseren op een goed toegankelijke locatie.”

“Goed dat er inspraak is. Vuurwerk is voor mij, mijn gezin en onze katten en honden een ware nachtmerrie. Het begint al begin december en het zorgt ervoor dat ik voor één van onze honden al in oktober moet beginnen met dure angstmedicatie. Ze wil niet wandelen, tot eind januari! Zo vreselijk zielig. Verder denk ik aan alle dieren die buiten leven en geen benul hebben dat dit geweld een bijkomstigheid van een feest is.”

Tegenstanders vuurwerkvrije zones

De tweede groep, die tegen een vuurwerk vrije zone is, heeft een aantal andere argumenten. Een aantal respondenten vindt vuurwerk een mooie traditie die in stand moet worden gehouden. Een andere reden die men noemt is dat de verantwoordelijkheid bij de mensen zelf ligt en je met dergelijke regels voor meer overlast gaat zorgen. Volgens deze personen zou je meer de focus moeten leggen op bijvoorbeeld betere voorlichting over het afsteken van vuurwerk. Een enkele keer wordt er genoemd dat oudere mensen niet per se last hoeven te ondervinden van vuurwerk, maar het juist als een leuk moment van het jaar kan worden ervaren.

“Ik denk dat vuurwerkvrije zones niet werken want dan wordt er in de overige zones weer meer vuurwerk afgestoken met alle problemen van dien. De meeste overlast wordt veroorzaakt door te vroeg en zwaar vuurwerk af te steken. Bij ons begint het vaak in november al met het afsteken van illegaal vuurwerk waarbij je je kapotschrikt als je in bed ligt. Ik denk dat het probleem op Europees niveau aangepakt moet worden zodat er geen illegaal vuurwerk meer te krijgen is.”

“Het is een traditie die niet moet worden afgenomen. Ik zelf heb nooit vuurwerk afgestoken overige familieleden wel maar heb er nooit geen hinder van ondervonden. Het is altijd gezellig en zou jammer zijn als het wordt afgenomen.”

Geen uitspraak

De derde groep personen doen geen uitspraak over het wel of geen voorstander te zijn van een vuurwerkvrije zone. Zij noemen voornamelijk andere aandachtspunten omtrent vuurwerk waar volgens hen meer op moet worden ingezet. Een aspect wat vaak wordt genoemd is handhaving. De personen hebben het vaak over handhaven als er vuurwerk ruim voor Oud en Nieuw al wordt afgestoken. Ook vinden ze dat er strengere toezicht moet komen op illegaal vuurwerk en het opruimen van vuurwerk vuil na Oud en Nieuw.

“Het stoort mij meer dat de handhaving van het afsteken van vuurwerk niet wordt nageleefd. Al die knallen al ver voor oud en nieuw en vuurwerk dat je tegen de fiets aangegooid krijgt. Het is natuurlijk lastig te controleren.”

“Denk dat toezicht op het afsteken buiten de toegestane tijden meer oplevert dan een vuurwerkvrije zone.”

Colofon

Vuurwerkvrije zones – Een Stadspanelonderzoek

Auteurs:

Kübra Ozisik

Erik van der Werff

Opdrachtgever:

Gemeente Groningen

Foto's:

iStock

Uitgave:

Onderzoek en Statistiek Groningen

